

Catalunya 2024: Breu de dades clau de Catalunya i l'espai dels Comuns.

Equip d'anàlisi

2024-08-09

BLOC I. La Catalunya del 2024:

La Catalunya diversa dels 8 milions s'obri pas. Cada vegada som més i més diversos:

Des de l'any 2000 la població amb nacionalitat estrangera empadronada a Catalunya ha anat augmentant exponencialment. **Al 2023 ja hi ha més d'1,3 milions de persones empadronades amb nacionalitat estrangera, son el 17,2% de la població total.** Les nacionalitats d'origen d'aquestes persones son principalment: Marroc (234.054), Romania (86.751), Itàlia (80.808), Colòmbia (76.407) o Xina (61.864). Els reptes en matèria de garantia de drets, integració i convivència son per tant encara més grans. Però Catalunya és avui més tolerant que fa 30 anys. Les dades del darrer informe del ICPS indiquen que en trenta anys, **l'acord amb la limitació d'entrada d'immigrants ha caigut uns 20 punts i el desacord n'ha crescut 23.** Ara bé sembla que la línia de fricció s'ha traslladat a la idiosincràsia deixant l'economia a banda, ja que són pocs (el 18%) els que pensen que els estrangers lleven treball als catalans (enfrent del 55% que pensava així en 1992). **En canvi, un 35% (20 punts més que fa tres dècades) explica el rebuig als immigrants “perquè no accepten els nostres costums”.**

Natalitat a la baixa i envelliment ens donen una piràmide poblacional invertida. El que influeix en el canvi i les disputes generacionals:

Catalunya no s'escapa a les dinàmiques globals que es venen donant a tota Europa: més envelliment i menys naixements ens donen una societat amb menys joves i on el canvi generacional es fa més evident. Recordem que tenim una joventut (**els homes joves “Z”**) que està dretanitzant-se en totes les postures (feminisme, ecologisme, política fiscal, immigració) com assenyalen les enquestes del CEO, l'ICPS, el CIS o la darrera de 40dB, mentre que les dones Z segueixen el camí contrari i es fan més d'esquerres (**de fet la generació d'homes Z és la més a la dreta de totes i les dones Z son les més d'esquerres**) . Aquells nascuts

entre el 2006 i el 2010, votaran en principi per primer cop a les municipals del 27 i suposaran un increment del cens electoral de **180.000 nous votants efectius**. Son votants més volàtils que en funció del context voten a un o altre partit. En canvi els nascuts a la dècada dels 80 i més enrere mostren la tendència contrària (més d'esquerres i votants més fidels).

Remunta l'opinió positiva de l'economia. Incipient optimisme de la societat catalana enmig d'un context d'incertesa global:

L'opinió de la població catalana sobre **l'estat de l'economia ha trencat la tendència negativa dels darrers anys**. El darrer Baròmetre del CEO detecta que fins un 34% considera que la situació econòmica del país és bona o molt bona, hauríem de retrocedir fins al 2019 per trobar xifres similars. A partir de la pandèmia les **valoracions negatives es varen disparar i sols després de les eleccions del 12M han començat a baixar**. A més si s'observa per electorats més d'un 40% dels electors d'Aliança Catalana, i un 30% dels de VOX, els que no van votar cap partit (30%) i el PP (33%) diuen **que la seva situació econòmica personal ha empitjorat**. Però gairebé un 40% dels votants de la CUP diu que ha millorat, un 22% del PSC i un 25% dels Comuns també. Tot i això, cal evitar el triomfalisme econòmic per poder apel·lar a votants abstencionistes que tenen una visió més negativa de l'estat de l'economia que cal recordar, continua sent majoritària tot i l'increment de l'optimisme. L'atur ha deixat de ser un problema a Catalunya (com reflecteix la seva baixada com a preocupació) però **la persistència de pobresa laboral (treballadors pobres) i les jornades extenuants**, situen polítiques com la reducció de jornada o increment del SMI com a prioritàries per l'electorat com destaquen els baròmetres de 40db.

L'accés a l'habitatge és el gran repte de la legislatura i la principal preocupació dels catalans i catalanes però la inseguretat també està en l'agenda:

L'accés a l'habitatge presenta una tendència ascendent com a principal problema de Catalunya. A més a més, si obviem la insatisfacció política (principal problema) i les relacions CAT-ESP (que segueixen una tendència a la baixa) el **segon més important és l'habitatge** empatat però amb la inseguretat. Però la **immigració va guanyant rellevància com a problema des del març de 2023 i la inseguretat ciutadana també segueix una tendència a l'alça**. Son els temes que sembla que **dominaran l'agenda a partir d'ara**. Entre els **Comuns** el principal problema és l'accés a l'habitatge (l'electorat més preocupat per això amb un **29%**) i la sanitat (**11%**) seguits de la insatisfacció política (8%). També per la **CUP** en que fins un **22%** respon l'accés a l'habitatge com a problema i un **10%** millorar polítiques socials. En **ERC** el primer és la insatisfacció política (16%) el segon l'accés a l'habitatge (12%) i el tercer la sanitat (10%). Entre els votants **socialistes** el primer problema també és la insatisfacció política (18%) i el segon la sanitat (13%), més baix trobem l'accés a l'habitatge (11%). Cal destacar que la sanitat sembla estar apareixent de nou en algunes agendes dels electors progressistes, juntament amb l'educació o

l'habitatge pot formar part del paquet de mesures a defensar i explicar en clau de millora dels serveis públics.

La identificació nacional de la societat catalana canvia en la fase post procés que travessem. Catalunya és menys independentista però continua volent decidir el seu futur votant un acord:

Tot indica que aquest tema ja no és el **vector fonamental que explica el comportament electoral a Catalunya**, prova d'això és que els partidaris del “no” a la independència arriben al 53% i el “sí” es queda en el 40% al darrer Baròmetre del CEO, la distància més gran des que hi ha registres i que **els electors independentistes ja no prioritzen aquest tema** (ni apareix en les seves problemàtiques ni surt com a prioritat a demanar al govern de la Generalitat). Ara bé, això no vol dir que els catalans i les catalanes no vulguin decidir (75% vol que Catalunya decideixi el seu futur) i que la Constitució representi a les majories a Catalunya ja que **és rebutjada per 4 de cada 10** i només un 21% la recolza. Una proposta d'acord polític entre Catalunya i Espanya és fonamental per **poder apel·lar a una base de votants més àmplia**. És el que esta fent el PSC, que ja ha esdevingut per primer cop des del procés com el **partit més capacit per tractar les relacions Catalunya-Espanya, suplantant als partits independentistes en aquesta posició**. D'altra banda els nostres votants tenen una posició federal molt marcada que cal posar en valor (un 61% aposta per aquesta relació territorial).

BLOC 2. L'espai dels Comuns: perfils electorals i fronteres de vot:

Perfil de votant dels Comuns (o core) :

El votant dels Comuns és fonamentalment dona (un 62% front un 38% d'homes), amb una mitjana d'edat de **47 anys** (i en concret en **la franja de 35 a 49 anys** en què l'espai obté millors xifres quasi el 40% del nostre votant està en aquesta franja). Els pitjors resultats de l'espai, en canvi, els va fer entre els joves de 18 a 24 anys. Si s'observa l'evolució del record de vot per les franges d'edat es pot veure que entre les dones millenials i zentenials l'espai encara es competitiu però ha caigut molt entre els homes Z, on el PSC consolida el seu vot. Al mateix temps, el **vot de les persones més grans és un altre repte: cal una doble ampliació cap a les franges d'edat més joves (Z i Millenials) i més grans (Boomers i X)**.

Un votant clarament format, amb **estudis universitaris** (64% front només un 5% que te primaris.). Que ha nascut majoritàriament a Catalunya (73%) i un component de votants que ha nascut en alguna altra CCAA que suposa un 23%. Sols un 5% ha nascut a l'estranger. **Que tenen com a llengua habitual el castellà (52%) i el català (38%)**. Treballen i tenen contractes indefinits un 56%, un 14% està jubilat i un 11% és eventual o interí. **Ideològicament, se situen molt a l'esquerra (2,7 en l'escala 0-10 mentre que la població se situa en un 4,2) i en el seu catalanisme o espanyolisme es posicionen en un 5,8 (0: màxim**

espanyolisme, 10: màxim catalanisme) mentre que la societat catalana ho fa en un 6,1. Aquests poden ser considerats com el core de l'espai, els votants més fidels dels que disposa actualment l'espai.

Fronteres de vot de l'espai:

L'espai dels Comuns està situat enmig d'altres dos blocs ideològics: la socialdemocràcia del PSC i el sobiranisme d'esquerres d'ERC i CUP. **Ideològicament, es troba proper a l'espai de la CUP en l'escala ideològica (2 de la CUP vs un 2,8 dels Comuns), identitàriament és més similar al PSC en l'escala de catalanisme/espanyolisme (5,8 els Comuns vs el 5,1 del PSC).** El mateix passa amb ERC (que té un 3,3 en l'eix esquerra-dreta i un 7,8 en l'eix espanyolisme-catalanisme).

En els darrers anys, normalment ha sofrit grans fugues de vot cap als socialistes i guanyys que no han pogut compensar aquestes pèrdues d'ERC i CUP. En el darrer Baròmetre del CEO els Comuns **perdiu un 10% del seu vot del 12M cap al PSC i un altre 10% (6% a CUP i 4% a ERC) al sobiranisme d'esquerres.** Com a guanyys arribaven un 1% del PSC i un 4% de la CUP. La fidelitat de vot es va situar en un **69%** el que és una de les més baixes dels darrers anys.

Les prioritats de l'electorat dels Comuns pel pròxim govern:

Reduir les desigualtats socials hauria de ser la principal prioritat del Govern de Salvador Illa **per a un 74% dels nostres votants**, la següent matèria en importància pels nostres és el canvi climàtic. Fins a un 13% pensa que aquesta hauria de ser la prioritat del govern. Un altre 9% respon que cal prioritzar el creixement econòmic.

BLOC 3. Els mitjans d'informació de la societat catalana:

Predomini de la televisió

La televisió en directe es manté líder com a mitjà més utilitzat per seguir l'actualitat, a més a més, amb major o menor intensitat la televisió és el principal mitjà d'informació política diària pels votants de Junts, el PP, el PSC i ERC. **També ho és pels majors de 50 anys.** Arribar a certs votants requereix d'aquesta presència mediàtica. Segons les persones enquestades pel CEO, la televisió és el mitjà de comunicació que aporta una informació més creïble (22%). Segueix la ràdio (16%), les xarxes socials (10%) i **la premsa en paper cau fins a sols el 9% sent dels mitjans amb més baixa credibilitat, juntament amb els mitjans digitals.**

Però apareixen les xarxes socials

La premsa escrita (36%) i la radio (51%) ja han estat superades per les xarxes socials. YouTube/Twitch, així com el Pòdcast, són opcions més minoritàries en el consum quotidià de la informació. De les xarxes socials, **Instagram és la més utilitzada per informar-se de l'actualitat**, amb un 47% de mencions, seguida pel WhatsApp amb un 38%. Al voltant del 30% de les persones enquestades s'informa d'actualitat per YouTube i Facebook, mentre que TikTok i Twitter es situen en el 19 i el 17%, respectivament. Els votants de Comuns, CUP són dels que més s'informen per xarxes socials. Destacant els cupaires per Twitter (41%) i els Comuns per Instagram (23%).